

UNIVERSITETET I OSLO

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Eksamen i:	ME 115 — Viskøse væsker og elastiske stoffer.
Eksamensdag:	Onsdag 8. juni 1994.
Tid for eksamen:	09.00 – 15.00.
Oppgavesettet er på	3 sider.
Vedlegg:	Ingen.
Tillatte hjelpemidler:	Rottmann: Matematiske Formelsammling.

Kontroller at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.

Oppgave 1.

- Skriv opp i indeksnotasjon Navier-Stokes likning og varmetransportlikning for en homogen inkompressibel væske og forklar kort hva leddene betyr fysikalsk. Utledning kreves ikke. Tyngdekraften antas å være eneste ytre kraft.
- Gjennomfør skalering av likningene og bestem de tre dimensjonsløse tallene: Reynoldstall, Froudetall og Pécletall.
- Gi en tolkning av disse tallene og forklar hvordan de kan brukes til å klassifisere forskjellige strømfenomener.
- Hvordan må man innrette seg for å oppnå similaritet ved modellforsøk?

Oppgave 2.

I et ubegrenset homogent elastisk stoff som følger Hooke's lov kan det opp-
tre to bølgetyper. Tetthet og elastisitetsparametrene betegnes henholdsvis ρ , λ , μ .

- Anta at bølgene forplanter seg i x -retning. Utled bølgelikningene for plane bølger av begge typer.

Påvis bølgeløsninger. Definer størrelsene bølgetall, bølgelengde, vinkel-
hastighet og periode og finn bølgenes forplantningshastighet.

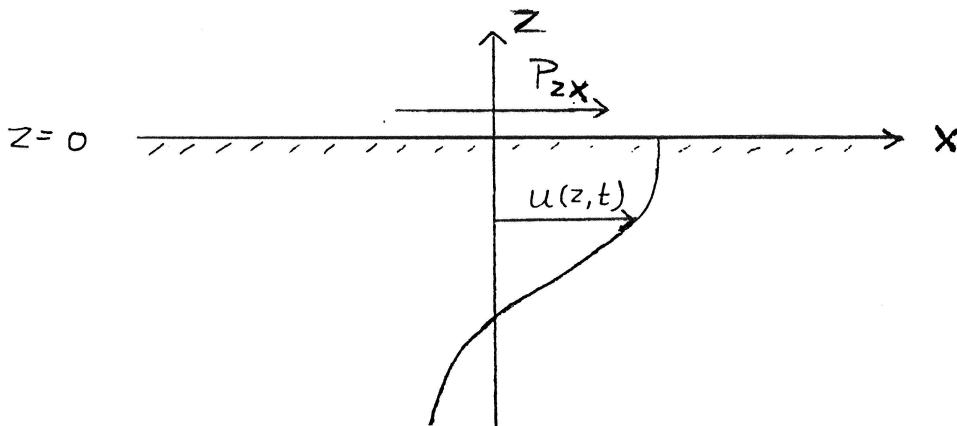
(Fortsettes side 2.)

Vi antar så at $x = 0$ representerer en skilleflate mellom to homogene elastiske stoffer med forskjellig tetthet og elastisitetsparametere henholdsvis ρ_1, λ_1, μ_1 for $x < 0$ og ρ_2, λ_2, μ_2 for $x > 0$. En plan elastisk bølge med amplitude I , bølgetall k og vinkelhastighet ω kommer normalt inn mot skilleflaten fra siden $x < 0$.

- b) Bestem amplitude og bølgelengde for de reflekterte og transmitterte bølgene. Beregningen skal gjennomføres med innkommende bølger av begge bølgetyper.
- c) Vis ved beregninger hvordan refleksjonen blir dersom stoffet $x < 0$ grenser inn til
  - i) en fast flate ved $x = 0$
 og
  - ii) en fri overflate ved $x = 0$.

Oppgave 3.

Vi betrakter plan strømning (i xz -planet) av en homogen inkompressibel Newtonsk væske. Væsken fyller rommet $z < 0$ og overflaten $z = 0$ av væsken er plan og horisontal.

Langs overflaten virker en skjærspenning som varierer periodisk i tiden gitt ved $P_{zx} = \tau_0 \sin \omega t$ hvor τ_0 og ω er konstanter og t er tiden. Det er ingen trykkgradienter i væsken og vi antar at væsken er i ro for $z \rightarrow -\infty$.

- a) Sett opp differensiallikningen for strømhastigheten i væsken, $u(z, t)$, når vi forutsetter strømmen er parallell med x -aksen. Formuler randbetingelsene ved $z = 0$ og $z = -\infty$.
- b) Vis at differensiallikningen har løsning av formen

$$u(z, t) = Ae^{kz} \cos(\omega t + kz + \theta)$$

og bestem konstantene A, k og θ .

(Fortsettes side 3.)

c) Bestem konstantene θ og A dersom en ved overflaten har gitt at $u(z = 0, t) = u_0 \sin \omega t$ hvor u_0 er konstant.

d) Dersom en ser bort fra virkningen av energidissipasjonen er det en analogi mellom diffusjonsprosessen i a)–c) og diffusjon av varme.

Vis dette og bruk det til å bestemme temperaturprofilen i væsken når temperaturen på overflaten er $T(z = 0, t) = T_0 + \Delta T \sin \omega t$ og temperaturen i dypet $z \rightarrow -\infty$ er $T(z = -\infty, t) = T_0$. Her er T_0 og ΔT konstanter og varmediffusiviteten betegnes med κ .

e) I analogi med bølgebevegelse kan man si at temperatursvingningene på overflaten brer seg nedover i væsken med en karakteristisk hastighet.

Hva er uttrykket for denne karakteristiske hastigheten?

SLUTT